Brancherichtlijn blijvende vakbekwaamheid

BRANDWEERDUIKER EN DUIKPLOEGLEIDER

BRANDWEER
Nederland

Inhoudsopgave

	Inleiding	1
1	Opbouw brancherichtlijn	2
2	Uniforme coderingen	3
3	Uitvoering van de brancherichtlijn	4
4	Theorie en virtuele trainingen	5
5	Praktijkoefeningen basiseisen	6
6	Praktijkoefeningen regio specifiek	9
7	Praktijkoefeningen situatie specifiek	11
8	Herregistratie	12
9	Wijzigingen	13
	Colofon	14

Inleiding

De vakgroep Beheersing waterongevallen heeft opdracht gegeven om de eerder opgestelde brancherichtlijn ‘Blijvende vakbekwaamheid brandweerduiker en duikploegleider’ uit 2021 te herzien op basis van de aangepaste wet- en regelgeving en registratie eisen. Met de overgang van het certificatiestelsel naar het registratiestelsel (1-02-2025) voor de duiker en de duikploegleider voldoet de eerdergenoemde brancherichtlijn uit 2021 niet meer.

Naast de overgang naar het registratiestelsel zijn er de aanpassingen in les- en leerstof, opgedane kennis en aanbevelingen uit het rapport “Tweede orde leren van (bijna-) ongevallen bij waterongevallenbeheersing” (Brandweeracademie, 2018) onderwerpen die eveneens geïmplementeerd dienen te worden in de brancherichtlijn.
Onderdeel van de overgang van het certificatiestelsel naar het registratiestelsel is de functie van duik medisch begeleider (scope B1).

De verantwoordelijkheden voor de taken van deze functie zijn binnen de brandweer bij de functie duikploegleider belegd. Hiervoor geldt dat iedere 2 jaar minimaal 8 uur bijscholing moet zijn gevolgd en herregistratie is vereist met een theorie- en praktijkexamen.
Na iedere registratieperiode van twee jaar controleert het NIPV het logboek (portfoliocontrole) van de brandweerduiker en/of duikploegleider.

In deze brancherichtlijn wordt uitgegaan van de vastgestelde uniforme coderingen voor oefeningen.

1 Opbouw brancherichtlijn

De brancherichtlijn Blijvende vakbekwaamheid duiker en duikploegleider (verder te noemen brancherichtlijn blijvende vakbekwaamheid) heeft als doel om landelijk de kwaliteit van de vakbekwaamheid van brandweerduikers en duikploegleiders te borgen. De brancherichtlijn is in 2025 geactualiseerd op basis van de eerdere versie uit 2021.

Dit is gedaan door invulling te geven aan de kwantitatieve eisen die gesteld zijn door het Ministerie van SZW aan de werkveld specifieke registratieschema's, aangevuld met de specifieke oefeningen, kennisoverdracht en (virtuele) trainingen. Hierdoor kan de functionaris zich voldoende voorbereiden om op een veilige manier in te zetten tijdens een spoedeisende inzet.

De brancherichtlijn blijvende vakbekwaamheid richt zich voornamelijk op het verkrijgen van voldoende beroepservaring.

De huidige brancherichtlijn blijvende vakbekwaamheid brandweerduiker en duikploegleider is opgebouwd uit vier elementen:

- Werkveld specifieke registratieschema's;
- Brancherichtlijn basiseisen;
- Brancherichtlijn regio-specifiek;
- Brancherichtlijn situatie-specifiek.

Deze registratieschema's zijn een onderdeel van het door SZW ingevoerde persoonsregistratiesysteem en zijn te vinden op werkenonderoverdruk.nl.

Voor de brandweerduiker houdt dit in dat hij of zij in de registratieperiode 30 duiken moet maken met een totale onderwatertijd van 300 min. De duikploegleider dient 30 duiken te leiden. In de werkinstructie van de branche staat voorschreven dat registratiehouders na een overschrijding van > 3 maanden niet mag duiken of een duik mag leiden.

Regio-specifiek

Het regio-specifieke gedeelte omschrijft de (mogelijke) praktische oefeningen die de brandweerduiker en duikploegleider dienen te beheersen om de regio en verzorgingsgebied specifieke taken uit te kunnen voeren. Bij de regionale inventarisatie voor dit specifieke deel in het oefenprogramma dient ook rekening te worden gehouden met de inzetgebieden bij regio-overschrijdend optreden of -bijstand.
De brancherichtlijn Blijvende vakbekwaamheid omschrijft de kwantitatieve kennisgebieden en
- vaardigheden die de brandweerduiker en duikploegleider in de registratietermijn van twee jaar behoort te kennen en kunnen. De wijze van uitvoeren en kwaliteitsmeting staat omschreven in de branchestandaarden voor betreffende functies.

Brancherichtlijn situatie-specifiek

Situatie-specifieke oefeningen zijn oefeningen geven aan een duik een programma voor re-integratie moeten afwerken.

Brancherichtlijn basiseisen

Deze basiseisen zijn opgebouwd uit de minimale theoretische, virtuele en praktische oefeningen die de brandweerduiker of duikploegleider dient te beheersen om zijn of haar standaard taak uit te kunnen voeren.

Het kan voorkomen dat niet alle brancherichtlijnen in iedere regio toepasbaar zijn of door (weers-) omstandigheden in de certificeringsperiode uitgevoerd konden worden. Situatie specifieke oefeningen kunnen niet worden beoordeeld bij de portfoliocontrole. Desondanks is het aan te raden om deze oefeningen uit te voeren als de omstandigheden dit toelaten.

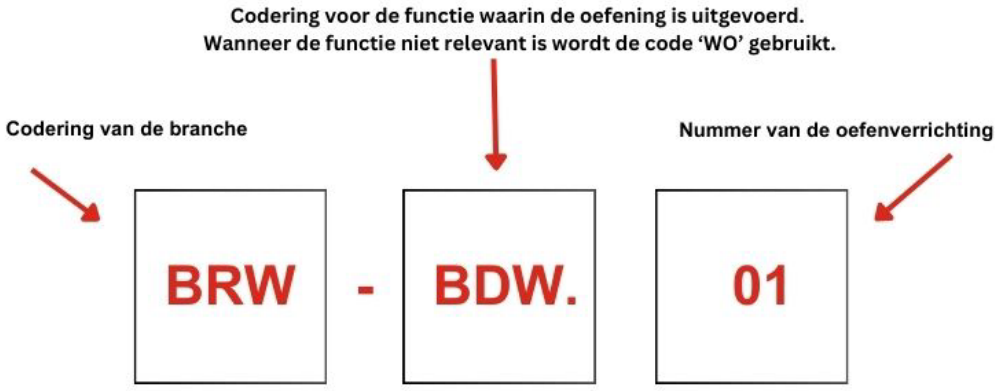
OLV

Binnen het registratiestelsel kan ook met OLV (Oppervlakte Lucht Voorziening) gedoken worden binnen de categorie SCUBA (scope A15-OLV).
Als een veiligheidsregio standaard duikt met OLV zullen ook de oefenduiken overwegend met OLV gedaan moeten worden. De veiligheidsregio zelf zal hierop toe moeten zien.

2 Uniforme coderingen

Om het bekwaamheidstraject van de registratiehouders op basis van verrichtingen zo goed mogelijk te kunnen controleren wordt een uniforme landelijk oefencodering ingevoerd. Deze codering(en) zullen in het duiklogboek en in de vakbekwaamheid rapportage bij het oefenmoment worden omschreven. Bij de portfoliocontrole door het NIPV zal op deze coderingen worden gecontroleerd. Het is aan te raden om dezelfde coderingen te gebruiken in de vakbekwaamheid managementsystemen van de veiligheidsregio.

Noot: Naast de vermelding van de codering behoort wettelijk gezien een omschrijving van de duik in het logboek te worden vermeld.

3 Uitvoering van de brancherichtlijn

De brancherichtlijn Blijvende vakbekwaamheid omschrijft de oefeningen die de brandweerduiker en duikploegleider in zijn of haar registratieperiode (2 jaar) dient te beoefenen.
Met dit vakbekwaamheidsprogramma is de gemiddelde registratiehouder voldoende voorbereid op de taak van de functie.

In het vakbekwaamheidprogramma dient ook rekening te worden gehouden met extra oefenbehoefte. Het is dan ook aan te raden om oefeningen met elkaar te combineren. Combinaties van oefeningen moeten wel het gewenste doel behalen en moeten in een risicoafweging in het werkplan omschreven worden.

Het rapport ‘Tweede orde leren van(bijna-) ongevallen bij waterongevallenbeheersing’ (Brandweeracademie, 2018) adviseert om onverwachte situaties of wijzigende omstandigheden in oefeningen in te brengen. Zo kan de oefening noodprocedure buitenwater goed gecombineerd worden met een andere oefening.
Daarnaast is het wenselijk om de brancherichtlijn blijvende vakbekwaamheid op wisselende locaties en onder verschillende omstandigheden uit te voeren. De oefenlocaties dienen bij voorkeur een afspiegeling te zijn van het verzorgingsgebied waarin het duikteam ingezet kan worden.

4 Theorie en virtuele trainingen

Theorie

Codering	Omschrijving oefenmoment	Oefendoelen	Norm brandweer- duikers	Norm duikploegleiders bij de brandweer
BRW-WO.01	**Actuele ontwikkelingen**	– Behandelen vernieuwingen brandweerduiken. – Nieuwe procedures. – Veiligheidsbewustzijn.	2	2
BRW-WO.02	**Risico's brandweerduiken**	– Bespreken rapportages en onderzoeken. – Bespreken (bijna)ongevallen. – Bespreken RI&E. – Veiligheidsbewustzijn.	2	2
BRW-WO.03	**Duikziekten**	– Herkennen duikziektes. – Voorkomen van duikziektes. – Behandelen duikziektes. – Gebruik zuurstofkoffer.	2	- [1]
Totaal			6	4

Oefencyclus met aantallen voor 2 jaar = registratieperiode

Virtueel / Casuïstiek

Codering	Omschrijving oefenmoment	Oefendoelen	Norm brandweer-duikers	Norm duikploegleiders bij de brandweer
BRW-DPL.01	**Beeld en besluitvorming**	– Raadplegen bereikbaarheidskaart. – Opstellen werkplan/TRA. – Briefing duikploeg. – Veiligheidsbewustzijn. – Lijn in verantwoordelijkheid. – Schakelen bij verandering doel van de inzet (redding naar berging). – Uitvoeren noodprocedure.	-	3
Totaal			-	**3**

[1] Duikmedische vakbekwaamheid voor de dpl. conform eisen DMB-B1.

5 Praktijkoefeningen basiseisen

Praktijk Basiseisen

Codering	Omschrijving oefenmoment	Oefendoelen	Norm brandweer-duikers	Norm Duikploeg-leiders bij de brandweer
BRW-BWD.01	**Duiktoren oefendag**	– Uitvoeren basistrim op 3 – 6 – 8 – 6 - 3 meter. – Storing 2e trap. – Storing 1e trap. – Met verminderd zicht uitvoeren van een noodprocedure en omhoog brengen van een duiker. – Met verminderd zicht uitvoeren van een noodprocedure en omhoog brengen van een duiker met gebruik van alternatieve luchtvoorziening (noodset). – Met verminderd zicht bevrijden van een vastgeraakte duiker.	2	-
BRW-BWD.02 of BRW-DPL.02	**Opsporen te water geraakte voertuigen**	– Gebruik bereikbaarheidskaart. – Opstellen werkplan/TRA. – Briefing duikploeg. – Schakelmoment redding/bergen met nieuw werkplan. – Rijdend aankleden. – Buddycheck. – Persoonscheck . – Directe zoekmethode. – Schakelen van redding naar berging. – Evaluatie. – Nazorg.	4	2
BRW-BWD.03 of BRW-DPL.03	**Bijzondere verrichtingen zwembad**	– Opstellen werkplan/TRA. – Briefing duikploeg. – Uitvoeren van noodprocedure stapsgewijs. – Bevrijden vastgeraakte duiker. – In nood geraakte duiker voorzien van extra luchtvoorziening. – Gebruik snel losneembare haak. – Storing 1e en 2e trap. – Handelen op onverwachte gebeurtenissen. – Evaluatie. – Nazorg.	4	2
BRW-BWD.04 of BRW-DPL.04	**Noodprocedure buitenwater**	– Gebruik bereikbaarheidskaart. – Opstellen werkplan/TRA.	4	4

		– Briefing duikploeg. – Reactie op noodsignaal. – Coördineren redding in nood geraakte duiker. – Snel te water gaan. – Afdalen langs seinlijn duiker. – Inspectie in nood geraakte duiker (evt. bevrijden). – Eventueel in nood geraakte duiker voorzien van extra luchtvoorziening. – Gebruik snel-losneembare haak. – Aan de oppervlakte brengen van in nood geraakte duiker. – Naar de wal brengen van de in nood geraakte duiker. – Eerste duikmedische controle uitvoeren. – Evaluatie. – Nazorg.		
BRW-BWD.05 of BRW-DPL.05	**Opsporen en bergen verdrinkings-slachtoffers**	– Gebruik bereikbaarheidskaart. – Opstellen werkplan/TRA. – Briefing duikploeg. – Schakelmoment redding/bergen met nieuw werkplan. – Uitvoeren zoekmethode. – Omhoog brengen slachtoffer. – Vervoeren slachtoffer aan de oppervlakte – Slachtoffer in drenkelingennet of – brancard plaatsen. – Verlenen eerste hulp verdrinkingsslachtoffer. – Evaluatie. – Nazorg.	4	
BRW-BWD.06 of BRW-DPL.06	**Uitvoeren van zoekmethoden op lijnsignalen**	– Gebruik bereikbaarheidskaart. – Opstellen werkplan/TRA. – Briefing duikploeg. – Zorgvuldig uitvoeren van de zoekpatronen. – Omschakeling van de ene zoekmethode naar een andere. – Reactie bij het uitvallen van spraakcommunicatie. – Kunnen doorzetten van een reddingsactie bij uitval spraakcommunicatie (TRA). – Evaluatie. – Nazorg.	2	2
BRW-BWD.07 of BRW-DPL.07	**Samenwerking met TS bezetting en/of OVRT**	– Gebruik bereikbaarheidskaart. – Opstellen werkplan/TRA. – Briefing duikploeg. – Schakelmoment redding/bergen met nieuw werkplan. – Coördinatie werkzaamheden met de TS-bezetting. – Opsporen te water geraakt voertuig. – Doorzoeken van voertuig. – Omhoog brengen van slachtoffer. – Slachtoffertransport aan de oppervlakte. – In drenkelingennet of – brancard plaatsen van het slachtoffer. – Evaluatie. – Nazorg.	-	1

BRW-BWD.09 of BRW-DPL.09	**Bergen voertuig of object**	– Gebruik bereikbaarheidskaart. – Opstellen werkplan/TRA specifiek voor bergen. – Briefing duikploeg. – Controle gebruikte hijsmaterialen. – Veiligheid (bergings-)duiker. – Spreiding van lijnen. – Maken van een verbinding tussen het voertuig en het hijs- of takelblok. – Evaluatie. – Nazorg.	2	2
BRW-BWD.10 of BRW-DPL.10	**Diepe duik (9 meter en dieper) buitenwater**	– Gebruik bereikbaarheidskaart. – Opstellen werkplan/TRA. – Briefing duikploeg. – Werktijdberekening. – Gecontroleerde afdaling. – Uit-trimmen op diepte. – Omhoog brengen slachtoffer van diepte. – Monitoring luchtverbruik. – Evaluatie. – Nazorg.	2	2
BRW-BWD.11 of BRW-DPL.11	**Duiken zonder mogelijkheid tot vrije opstijging**	– Gebruik bereikbaarheidskaart. – Opstellen werkplan/TRA specifiek voor bergen. – Briefing duikploeg. – Save-to-dive protocol (indien onder vaartuig wordt gedoken). – Toepassen aangepaste zoekmethodes. – Evaluatie. – Nazorg.	2	1
Totaal	**26**	**18**		

6 Praktijkoefeningen regio specifiek

Oefencyclus met aantallen voor 2 jaar = registratieperiode

Codering	Omschrijving oefenmoment	Oefendoelen	Norm brandweer-duikers	Norm Duikploeg-leiders bij de brandweer
BRW-BWD.12 of BRW-DPL.12	**Te water gaan van hoge kades**	– Gebruik bereikbaarheidskaart. – Opstellen werkplan/TRA. – Briefing duikploeg. – Gebruik kadeladder. – Gebruik van duikstoel (indien beschikbaar). – Gebruik van afdaallijn. – Evaluatie. – Nazorg.	1	1
BRW-BWD.13 of BRW-DPL.13	**Stromingsduik**	– Gebruik bereikbaarheidskaart. – Opstellen werkplan/TRA. – Briefing duikploeg. – Afstemming met andere organisaties (waterbeheerder/bediener van stuw of brug. – Anticiperen op de gevaren van stroming. – Toepassen van aangepaste zoekmethodes. – Monitoring luchtverbruik. – Evaluatie. – Nazorg.	2	2
BRW-BWD.14 of BRW-DPL.14	**Opsporen slachtoffer op groot water**	– Gebruik bereikbaarheidskaart. – Opstellen werkplan/TRA. – Briefing duikploeg. – Toepassen van aangepaste zoekmethode. – Samenwerking met andere duikteams. – Overzicht afgezocht gebied. – Samenwerking met andere ondersteunende diensten. – Evaluatie. – Nazorg.	1	1
BRW-BWD.15 of BRW-DPL.15	**Duiken vanaf een vaartuig**	– Gebruik bereikbaarheidskaart – Opstellen werkplan/TRA – Briefing duikploeg – Safe to Dive protocol – Veilig te water gaan vanaf een vaartuig – Toepassen van aangepaste zoekmethodes – Samenwerking duikploeg en schipper – Evaluatie – Nazorg	2	2
BRW-BWD.16 of BRW-DPL.16	**Duiken in of nabij scheepvaartroutes.**	– Gebruik bereikbaarheidskaart – Opstellen werkplan/TRA – Briefing duikploeg	2	2

		– Waarschuwen / stilleggen scheepvaartverkeer – Samenwerking betrokken diensten en vaartuigen (bijv. havendienst, RWS, brandweervaartuig) – Veilig te water gaan vanaf of nabij een vaartuig – Toepassen van aangepaste zoekmethodes – Evaluatie – Nazorg		
Totaal	**8**	**8**		

7 Praktijkoefeningen situatie specifiek

Codering	Omschrijving oefenmoment	Oefendoelen	Norm brandweer-duikers	Norm Duikploeg-leiders bij de brandweer
BRW-BWD.08 of BRW-DPL.08	**Slachtoffer redden onder ijs.**	– Gebruik bereikbaarheidskaart – Opstellen werkplan/TRA – Briefing duikploeg – Veiligheid ijsvloer – Maken van een wak – Tactiek – Evaluatie – Nazorg	1	1
Totaal	**1**	**1**		

8 Herregistratie

Vanaf 2024 vindt herregistratie door het NIPV plaats in de vorm van een portfoliocontrole en een examen. Het examen dat de registratiehouder moet afleggen, is gebaseerd op aantoonbare beroepservaring van de registratiehouder.

Naast de afname van het examen controleert het NIPV bij de portfoliocontrole steekproefsgewijs op de wettelijke eisen, ook de brandweer specifieke invulling van de oefenduiken.

Het NIPV besteedt met name aandacht aan de branche specifieke basiseisen. De branche specifieke eisen moeten herleidbaar zijn uit de verslaglegging in de logboeken, eventueel aangevuld met een regionaal vakbekwaamheidsplan en digitaal registratiesysteem.

Het NIPV geeft naar aanleiding van de (tweejaarlijkse) portfoliocontrole van de logboeken, terugkoppeling en zo nodig advies aan de regio over de toepassing van de brancherichtlijn binnen de betreffende korpse

9 Wijzigingen

In onderstaande tabel zijn de wijzigingen opgenomen ten opzichte van 2021.

Oefencyclus brandweerduiker

Oefening	Wijziging	Toelichting
BRW-BWD.03 Bijzondere verrichtingen zwembad	Naam oefenkaart gewijzigd en de norm aangepast van 2 naar 4 keer.	Aan de oefenkaart 'Noodprocedure zwembad' zijn extra oefendoelen toegevoegd waardoor de ook de naam aangepast moest worden. Door de extra oefendoelen vormt deze kaart de voorbereiding in het zwembad op de herregistratie in de duiktoren en wordt invulling gegeven aan de aanbeveling vanuit het "tweede orde leren van (bijna) ongevallen bij waterongevallenbeheersing" om te oefenen op onverwachte gebeurtenissen en wijzigende omstandigheden. Mede omdat niet alle oefendoelen in één oefening behaald kunnen worden is de norm verhoogd naar 4 keer per 2 jaar.
BRW-BWD.06 Uitvoeren van zoekmethoden Op lijnsignalen	Norm aangepast Van 4 naar 2 keer.	Het duiken op lijnsignalen zonder ondersteuning van spraakcommunicatie komt zeer weinig voor. In de landelijke werkinstructie is vastgelegd dat een oefenduik wordt afgebroken als de spraakcommunicatie wegvalt. Daarom is de norm om deze oefening uit te voeren teruggebracht van 4 naar 2 keer.

Oefencyclus duikploegleider

Oefening	Wijziging	Toelichting
BRW-WO.03 Duikziekten	Norm aangepast van 2 naar 0 keer.	Door het invoeren van het aparte certificaat DMB-B1 voor de duikploegleider met de daarbij behorende eisen voor blijvende vakbekwaamheid, kan deze kaart voor de duikploegleider vervallen. Voor de blijvende vakbekwaamheid van de duikploegleider zijn de eisen vanuit DMB-B1 leidend.
BRW-DPL.03 Bijzondere verrichtingen zwembad	Naam oefenkaart gewijzigd.	Aan de oefenkaart 'Noodprocedure zwembad' zijn extra oefendoelen toegevoegd waardoor de ook de naam aangepast moest worden. Door de extra oefendoelen vormt deze kaart de voorbereiding in het zwembad op de herregistratie in de duiktoren en wordt invulling gegeven aan de aanbevelingen vanuit het "tweede orde leren van (bijna) ongevallen bij waterongevallenbeheersing" om te oefenen op onverwachte gebeurtenissen en wijzigende omstandigheden. De extra oefendoelen op de kaart betreffen vooral de duiker en daarom is de norm ongewijzigd t.o.v. 2021.
BRW-DPL.06 Uitvoeren van zoekmethoden op lijnsignalen	Norm aangepast van 4 naar 2 keer.	Het duiken op lijnsignalen zonder ondersteuning van spraakcommunicatie komt zeer weinig voor. In de landelijke werkinstructie is vastgelegd dat een oefenduik wordt afgebroken als de spraakcommunicatie wegvalt. Daarom is de norm om deze oefening uit te voeren teruggebracht van 4 naar 2 keer.

Colofon

Brandweer Nederland
Kemperbergerweg 783
6861 RW Arnhem

Postbus 7010
6801 HA Arnhem

T 026 3552400
I www.brandweernederland.nl
E info@brandweernederland.nl

Auteur	Vakgroep Beheersing waterongevallen
Redactie	Team Landelijke Communicatie Brandweer Nederland
Datum	Maart 2026